הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין קלג.

קבלות. [3]וא"ת מיפוק ליה קבלות מהמקריב את דם השלמים להקרבה הוי לשון קבלה דלמרינן פרק הקומץ [רבה] (מנחות דף יט.) והקריבו בני אהרן מקבלה ואילך מצות כהונה וי"ל דהכא כיון דכתיב המקריב את דם השלמים ואת החלב ובמלב לא שייך קבלה דם גמי [4]לא משמעי בקבלה: **היציקות.** בריש הקומץ [רבה] (שם דף יח:) פריך מינה להא דאמר התם לא יצק כהן אלא זר כשר והכא קאמר שהיא עבודה המסורה לבני אהרן ומסקינן דלא כר"ש: **משקל** נמי לא שקילנא. שלא אקרא גרגרן ולא אגזול ממי שלריך יותר ממני אע"פ שגם הוא לא היה עשיר: **לבר** ממעלי יומא דכפורי. שיום טוב הוא כדאמר בפרק אומו ואת בנו (לעיל דף פג.) ומתנות מרובות והכהנים מתאספין ואילו לא היה טובל היו אומרים שאינו כהן: **אמר** ליה רבא לשמעיה בר'. רבא גרסי' דרבה כהן הוה כדאמר פרק עד כמה (מכילות דף מ.) (רבא) [רבה] הוה מבטל לה ברוב ואמרי' נמי (ר"ה דף יח.) אבי ורבה מדבית עלי קא אתו:

זבחי

קבלות. הזאות והשקאת סוטה ועריפת עגלה ערופה וטהרת מצורע ונשיאות כפים בין מבפנים בין מבחוץ תלמוד לומר מבני אהרן עבודה האמורה לבני אהרן [1]א[2]וכל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה טעמא דאינו מודה בה הא מודה בה אע"ג דאינו בקי בהן אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב [3]חוטין שבלחי אסורים וכל כהן שאינו יודע ליטלן אין נותנין לו מתנה ולא היא אי בטויא מידב דייבי ואי לקדרה אי דמיחתך להו ומלח להו מידב דייבי אמר [4] רבא [5]ברק לן רב יוסף האי כהנא דחטיף מתנתא חבובי קא מחבב מצוה או זלזולי קא מזלזל במצוה ופשטנא ליה [6]ונתן [7]ולא שיטול מעצמו אמר אביי מריש הוה חטיפנא מתנתא אמינא חבובי קא מחביבנא מצוה כיון דשמעינא להא ונתן ולא שיטול מעצמו מיחטף לא חטיפנא מימר אמרי הבו לי וכיון דשמעינא להא דתניא [8]ויטו אחרי הבצע ר' מאיר אומר בני שמואל חלקם שאלו בפיהם מימר נמי לא אמינא ואי יהבו לי שקילנא כיון דשמעינא להא [9]דתניא [10]הצנועים מושכין את ידיהם והגרגרנים חולקים משקל נמי לא שקילנא לבר ממעלי יומא דכיפורי [11]לאחזוקי נפשאי בבהני ולפרום ידיה [12]אנסיה ליה עידניה אמר רב יוסף [13]האי כהנא דאית ליה צורבא מרבנן בשבבותיה ודחיקא ליה מילתא ליזבי ליה מתנתא ואף על גב דלא אתי לידיה במכרי כהונה ולויה רבא ורב ספרא איקלעו לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר אדא ואמרי לה לבי מר יוחנא בריה דרב חנא בר ביזנא עביד להו עגלא תילתא א"ל רבא לשמעיה זבי לן מתנתא דבעינא למיכל לישנא בחרדלא זכי ליה רבא אכל ורב ספרא לא אכל אקריוה לרב ספרא בחלמא [3]מעדה בגד ביום קרה חומץ על נתר ושר בשירים על לב רע אתא לקמיה דרב יוסף א"ל דלמא משום דעברי אשמעתא דמר אקריין הכי אמר ליה [14]כי אמרי אנא באחר שמעא בעל כרחיה מזכי וכי אמרי אנא למאן דלא אפשר ליה הא אפשר ליה ואלא מ"ט אקריין הכי כלפי רבא ולקריין לרבא רבא נזוף הוה א"ל אביי לרב דימי [15]ופשטיה דקרא במאי כתיב א"ל [16]בשונה לתלמיד שאינו הגון דאמר רב יהודה אמר רב [17]כל השונה לתלמיד שאינו הגון נופל בגיהנם שנאמר [4]כל חושך טמון לצפוניו תאכלהו אש לא נופח ירע שריד באהלו [18]ואין שריד אלא ת"ח שנאמר [5]ובשרידים אשר ה' קורא אמר רבי זירא אמר רב [19]כל השונה לתלמיד שאינו הגון כזורק אבן למרקולים שנאמר [6]כצרור אבן במרגמה כן נותן לכסיל [20]כבוד וכתיב [7]לא נאוה לכסיל תענוג: והמשתתף עמהן צריך לרשום: ואפילו [8]עם העובד כוכבים ורמינהו [9]המשתתף עם כהן צריך לרשום [10] והמשתתף עם העובד כוכבים ופסולי המוקדשים אין צריך לרשום

הכא

קבלות. קבלת הדם: **הזאות.** היא זריקת דם המזרקים במזבח בין המיתזין נפנים על הפרוכת ועל מזבח הזהב בין המיתזין בחוץ. שחיטה לא קתשיב שלא הזר כשר בה [זבחים לב.]: **עריפת העגלה.** היא כדכתיב (דברים כא) וונגשו הכהנים בני לוי: **טהרת מצורע.** כדכתיב (ויקרא יד) ויבא אהרן את ידיו וגו': **בין מבחוץ.** בגבולין בכל עיר ועיר בנית הכנסת: **מבני אהרן.** קיפיה דקרא דלעיל הוא: **חוטין שבלחי אסורים.** משום דם: **כטויא.** בלוי: **בדק לן.** מנסה אותו אם נדע להשיב (ב) וכבא כהן היה: **דחטיף מתנתא.** מתינוקות שנוטלין לוחס לכהנים: **מי אמרינן חבובי קא מחבב המצוה.** ויפה הוא עושה: **ונתן.** לכהן ולא שיטול הכהן מעצמו: **מימר אמרי הבו לי.** הייתי שואלו בפה מלא שהייתי סבור שהוא מיבוב מצוה: **תלקס שאלו בפיהם.** דמגני להו קרא לבני שמואל ויטו אחרי הבצע אמר רבי מאיר שלא היה עבירת גזל בידם אלא מלק לויה כגון מעשר ראשון היו שואלין בפיהם: **הצנועים מושכין את ידיהם.** בחילוק לחם הפנים קאמר במס' יומא בטרף בקלפי (דף לט.) משמת שמעון הצדיק נשתלחה מארה בלחם הפנים: **לאחזוקי נפשאי בבהני.** שלא ישתכח הדבר שאני כהן: ופריך **ולפרום ידיה.** כיון שאינו עושה אלא שלא ישתכח שם כהן מעליו יפרוס ידיו לזוכן כל השנה ומחזיק נפשיה בבהני: **אנסיה ליה עידניה.** [12]עתים שקבע לתלמידיו היו טורדים אותו מלישא את כפיו שהיה עוסק לתלמידיו [13] בעת שהצבור נאספים לבית הכנסת: **ודחיקא ליה מלתא.** להאות לורבא מרבנן והכהן רוצה להחזיקו ימן לו חלק מתנותיו לקבל זרוע ולחיים מבני העיר בשביל הכהן והוא יאכלם: **ואע"ג דלא אתי לידיה.** דכהן לזכות לו: **במכרי כהונה ולויה.** בכהן שהיה מיכר בעיר ורוב בני אדם אוהבים אותו ונותנין לו המתנות ובאותו כהן אמרינן דיכול לזכות מעצרותיו לאחר אף על גב דלא אתי לידיה. מכרי לשון (מלכים ב יב) איש מתת מכרו: **אמר ליה רבא לשמעיה.** לשמשו של בעה"ב והוא כהן ובעה"ב נותן לו מתנותיו: **זבי לי מתנתא.** תן לי רשות ליקח מתנותיך לאוכלם מפני שהלשון עם הלחיים ניתן לכהנים ובעינן למיכל לישנא בחרדלא שהוא דבר חשוב וה"ל אמרינן בהשוכר את הפועלים (בבא מציעא דף פו:) כדי להאכילם שלא לשונות בחרדל. ואף על גב דרבא נמי כהן הוה [14]דקיימא לן (רא"ש השנה דף יח.) דמבני עלי אתא ובבכורות (דף מ.) נמי אמרינן רבא הוה מבטל תרומת תולה לארץ ברוב ואכיל לה ביומי טומאתו מיהו מנפשיה לא מלי שקיל דכתיב ונתן ולא שיטול מעצמו ומיתר נמי לא בעי למימר הבו לי דתניא חלקם שאלו בפיהם להכי שקלם בתורת זר על ידי נתינת כהן ואף על גב דלא מטא לידיה דשמעא קמן רבא לדרב יוסף דלעיל: **רב ספרא לא אכל.** משום דלא מטא לידיה דשמעא: **מעדה בגד ביום קרה.** בגד בלוי וערקב כמו (ישעיה סב) ובבגד עדים. בעת הקור אינו שוה כלום: **וכמו חומץ על נתר.** שאינו אלא מפסידו. נתר הוא מין צריף אלו"ס בלע"ז: **כן שר בשירים על לב רע.** כן האומר דברי תורה למי שאינו יודע להבין בהן: **משום דעברי אשמעתא דמר.** שלא סמכתי על שמועתך שאמרת דמותר לצורבא מרבנן לקבלה אף על גב דלא אתי לידיה דהכן: **כי אמרי אנא באחר.** היכא דמזכי ליה כהן אחר שאינו כפוף לו אכל שמעא דבעל הבית על כרחו מזכי ליה לאדם חשוב שהוא בא בביתו של בעל הבית. אי נמי אימר דאמרי אנא דיכול לזכות מתנתא לאחר אף על גב דלא אתי לידיה: **דלא אפשר ליה.** כלומר לאיש שהוא עני ודחוק אבל רבא אפשר ליה ולא דחיקא ליה מילתא: כיון דלא עבר רב ספרא אשמעתיה דרב יוסף מאי טעמא אקריוה בחלמיה: **כלפי רבא.** כלומר על רבא שלא ידע להבין בטעמו של רב יוסף הקרוהו לרב ספרא כך: **נזוף הוה.** אני שמעתי משום דהטיח כלפי מעלה במסכת תענית (דף כד:) דבעא מיטרא ולא נזרק משום יקרא דאמיה דשבור מלכא ואמרינן התם דאתאמר ליה אבוה בחלמיה וא"ל מי איכא דמיטרא קמי שמיא אשני דוכתיך אשני דוכתיה למתר אשכחיה לפורייה דמרשם בסכיני שנועדו מלאכי חבלה להורגו בלילה. ולי נראה נזוף משום האי מעשה: **ירע שריד באהלו.** נמי שירע שריד באהלו תלמיד רע: **תאכלהו אש לא נופח.** אשו של גיהנם: **כזורק אבן למרקולים.** זו היא עבודתו דלאמרינן במסכת ע"ז (דף מט:): **ואפילו עם העובד כוכבים.** בתמיה. ורמינהי המשתתף עם הכהן כו': **עם העובד כוכבים.** לו המוכר פסולי המוקדשין שנפדו ושחטן ומכרן והן פטורין מן המתנות דלאמר במתניתין [קנ.] דלכי ואיל כתיב בהו [דברים יג]: **אינו צריך לרשום.** ולקמן [ע"ב] מפרש: הכא

מסורת הש"ס

א) [מנחות יח:], ב) [עירובין נא. וש"נ], ג) [לקמן קלד:], ד) [שבת ט. תוספתא דטהרות פי"ד], ה) יומא לט. קידושין נג., ו) [כעורך ערך מגם פי' אחרי היה לו תולי כי' ע"ש ועי"ש בערך עדן כ'], ז) [עירובין כג: וש"נ], ח) [מכות י. ע"ש], ט) [סנהדרין לב.], י) [תוספתא דש"ר פפ"ז], כ) [ל"ל כבוד ולא כבוד אלא מורה שנאמר כבוד חכמים יטולו ומתמימים יטולו טוב ח"ר ממא בר חנינא כל העושה טובה למי שאינו יודע כאילו ובוק אבן למרקולים שנאמר מגרור אבן ועי' וכתיב לא נאוה לכסיל תענוג. כל זה חיתת בע"ר], ל) [תוספתא דש"ר ה"ב], מ) [והרי"ף פי' תולי מתעיי הרי"], נ) כפ"ת: עפוק כתלמידיו.

גליון הש"ס

גמ' עם העובד כוכבים. עי' מכילתא דף כ ע"ב תוס' ד"ה אמור: רש"י ד"ה זבי לי ובו' דקיבל (ר"ה יח.) וכו'. עי' ברש"י שם מתמה בהיפוך מנכתן: תוס' ד"ה קבלות וכו' לא משתעי בקבלה. עיין זבחים דף ד ע"א:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבה מדק לן רב יוסף: (ב) רש"י ד"ה מדק ומ' ורבה כהן הוה:

מוסף רש"י

בין מבפנים. כעורה כדכתיב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו וגו', בין מבחוץ. בכל עיר ועיר (מנחות יח.). ונתן ולא שיטול מעצמו. והוא הדין לכל מתנות כהונה ולויה (שבת נז.). חלקם שאלו בפיהם. מעשר ראשון הראוי להם שלים היו, שאלו בפיהם, מתוך שהיו גדולי הדור ופופטים לא היו מוגעים מהם ואמר ליה עניים מלטעדים (שם). הצנועים מושכין את ידיהם. נני לחם הפנים תנא תרנגים שנה שמים שמעון הצדיק נשתלחה ברכה בלחם הפנים יכל כהן המגיעו מיתת יום אוכל ושבע יום לאכל ומאיר. מכאן ואילך נשתלחה מארה בלחם הפנים וכל כהן המגיעו כמול הצנועין מושכין ידיהם ממנו דלא מהני להו מידי (קדושין לג.).

עין משפט נר מצוה

לט א מיי' פ"ח מהל' כלים הל' ח:
מ ב מיי' פ"ז מהלכות מאכלות אסורות הל' יג סמג לאוין קמ: קלא טוש"ע י"ד סי' קט סעי' ח:
מא ג ד ה מיי' פ"ע מהל' כלים הל' כב (ופי"ב מהלכות תרומות הלכה יט) סמג עשין קמב טוש"ע י"ד סי' קא סעיף יח:
מב ו ז מיי' פ"ע מהלכות כלים הל' כח טוש"ע שם סעיף יד:
מג ח מיי' פ"ד מהל' ת"ת הל' ח טוש"ע י"ד סי' רמו סעיף ז:

תורה אור השלם

1. וְזֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זֹבְחֵי הַזֶּבַח אִם שׁוֹר אִם שֶׂה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזְּרֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה:
דברים יח ג
2. וְלֹא הֶלְכוּ בָנָיו בְּדַרְכָּיו וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבֶּצַע וַיִּקְחוּ שֹׁחַד וַיַּטּוּ מִשְׁפָּט:
שמואל א ח ג
3. מְעֻדָּה בֶגֶד בְּיוֹם קָרָה חֹמֶץ עַל נֶתֶר וְשִׁר בְּשִׁירִים עַל לֵב רָע:
משלי כה כ
4. כֹּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפוּנָיו תֹּאכַלֵהוּ אֵשׁ לֹא נֻפַּח יֵרָע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ:
איוב כ כו
5. וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר יִקָּרֵא בְשֵׁם יְיָ יְמֻלֵּט כִּי בְהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלִַם תִּהְיֶה פְלֵיטָה כַּאֲשֶׁר אָמַר יְיָ וּבַשְּׂרִידִים אֲשֶׁר יְיָ קֹרֵא:
יואל ג ה
6. כִּצְרוֹר אֶבֶן בְּמַרְגֵּמָה כֵּן נוֹתֵן לְכְסִיל כָּבוֹד:
משלי כו ח
7. לֹא נָאוָה לְכְסִיל תַּעֲנוּג אַף כִּי לְעֶבֶד מָשָׁל בְּשָׂרִים:
משלי יט י

לעזי רש"י

אלו"ם. עָרוּץ.

שיטה מקובצת

(א) והמשתתף עם העובד כוכבים. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ב' ע"ב: (ב) וא"ת תיפוק ליה. נ"ב עי' תוס' זבחים דף קב ע"א:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com